

การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร
และครูศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

นางสาวบังอร จันคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-163-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017390

I 10313692

A COMPARISON OF EXPECTED ROLES AND ACTUAL ROLES OF ART TEACHERS
AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND ART TEACHERS IN LOWER SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT,
EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Miss Bung-on Chankum

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-163-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาตาม การรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรม สามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

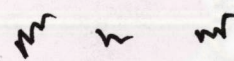
โดย นางสาวบังอร จันคำ
ภาควิชา ศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อาไพ ตีรณสาร

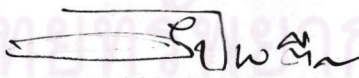

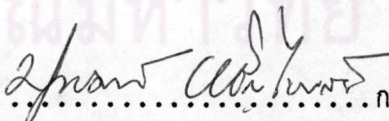
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.อาไพ ตีรณสาร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปวงรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์)

บ้งอร จันคำ : การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 (A COMPARISON OF EXPECTED ROLES AND ACTUAL ROLES OF ART TEACHERS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND ART TEACHERS IN LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, EDUCATIONAL REGION ELEVEN)

อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.อาไพ ติรณสาร, 221 หน้า. ISBN 974-579-163-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหาร และครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือกลุ่มครูศิลปศึกษา และกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 จำนวนครูศิลปศึกษา 132 คน และผู้บริหารจำนวน 142 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดเลือกตอบแบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูศิลปศึกษา ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
4. การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารกับครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

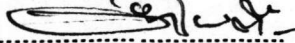

ภาควิชาศิลปศึกษา.....

สาขาวิชาศิลปศึกษา.....

ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

BUNG-ON CHUNKUM : A COMPARISON OF EXPECTED ROLES AND ACTUAL ROLES OF ART TEACHERS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND ART TEACHERS IN LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, EDUCATIONAL REGION ELEVEN. THESIS ADVISOR : AMPAI TIRANASAR, PH.D. 221 PP. ISBN 974-579-163-6

The purposes of this study were 1) to compare the differences between expected roles and actual roles of art teachers as perceived by administrators and art teachers and 2) to compare the differences of perception of administrators and art teachers about the expected roles and the actual roles of art teachers. The expected roles and actual roles of art teachers included the following aspects: instruction, personalities, and service.

A sample groups of the population in this study included 132 art teachers and 142 administrators in lower secondary schools under the jurisdiction of the General Education Department, educational region eleven. The researcher constructed a set of questionnaire consisting multiple choice, rating scale and open-ended questions. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and then presented in the form of tables with explanations.

The research findings show important results as following:

1. The comparison between the expected roles and the actual roles of art teachers as perceived by administrators were significant differences at the level of .05.
2. The comparison between the expected roles and the actual roles of art teachers as perceived by art teachers were significant differences at the level of .05.
3. The comparison perception of administrators and art teachers about the expected roles by art teachers were not significant.
4. The comparison of perception by administrators and art teachers about the actual roles by art teachers were significant differences at the level of .05.

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิชญไพบุลย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.อาไพ ตีรณสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบและแก้ไข ตลอดจนให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจเสมอมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และระลึกถึง คุณพ่อกมา คุณแม่เดือน และพี่ ๆ ทุกคน ตลอดจนคุณภูวนารถ แก้วพะเนาว์ ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

บังอร จันคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมุติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้นการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	11
- การเตรียมการสอนศิลปศึกษา.....	14
- การสอนศิลปศึกษา.....	20
- สื่อการสอนศิลปศึกษา.....	27
- การวัดผลประเมินผลศิลปศึกษา.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทของครูศิลปศึกษา.....	39
- ความหมายของบทบาท.....	39
- บทบาทครูศิลปศึกษา.....	42
ปัญหาครูศิลปศึกษา.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
- งานวิจัยในประเทศ.....	67
- งานวิจัยต่างประเทศ.....	75
 3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	78
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	78
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ตอนที่ 1	
สถานการณ์ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา.....	87
ตอนที่ 2	
บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้	
ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา ด้านการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และ	
งานบริการ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3	
การ เปรียบ เทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษา และ เปรียบ เทียบการรับรู้ ของผู้บริหารและครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ เป็นจริงของครูศิลปศึกษา.....	95
ตอนที่ 4	
ความคิด เห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของ ครูศิลปศึกษา.....	136
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 148
	สรุปผลการวิจัย..... 150
	อภิปรายผลการวิจัย..... 156
	ข้อเสนอแนะ..... 167
	บรรณานุกรม..... 169
	ภาคผนวก..... 179
	ประวัติผู้เขียน..... 209

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความดีและคำร้อยละของสถานภาพของผู้บริหาร.....	87
2 ความดีและคำร้อยละของสถานภาพของครูศิลปศึกษา.....	89
2.1 ความดีและคำร้อยละของสถานภาพของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับวิชาเอก	90
2.2 ความดีและคำร้อยละของสถานภาพของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับวิชาโท	91
3 คำมีชนิม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและ บทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษาด้านการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และ งานบริการ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำแนกรายด้าน	93
4 คำมีชนิม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและ บทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ด้านการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และ งานบริการตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา จำแนกรายด้าน	94
5 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริง ของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารด้านการเรียนการสอน จำแนกรายข้อด้วยการ ทดสอบค่าที (t-test).....	95
6 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ด้านบุคลิกภาพ จำแนกรายข้อด้วยการ ทดสอบค่าที (t-test).....	100
7 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ด้านงานบริการ จำแนกรายข้อด้วยการ ทดสอบค่าที (t-test).....	102
8 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำแนกตามด้าน.....	104
9 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการ รับรู้ของครูศิลปศึกษา ด้านการเรียนการสอน จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test).....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	111
การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา ด้านบุคลิกภาพ จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test).....	
11	113
การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษาด้านงานบริการ จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test).....	
12	115
การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริง ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษาจำแนกตามด้าน.....	
13	117
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ด้านการเรียนการสอนของครูศิลปศึกษา จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test).....	
14	121
การเปรียบเทียบการรับรู้ ของครูศิลปศึกษากับ ผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ด้านบุคลิกภาพของครูศิลปศึกษาจำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test)....	
15	123
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษาผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังด้านงานบริการของครูศิลปศึกษา จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test).....	
16	126
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง จำแนกตามด้าน.....	
17	128
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ด้านการเรียนการสอนของครูศิลปศึกษา จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test).....	
18	132
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ด้านบุคลิกภาพของครูศิลปศึกษาจำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test)....	
19	134
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ด้านงานบริการของครูศิลปศึกษา จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ..	
20	136
การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง จำแนกตามด้าน.....	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำแนกตามด้าน	105
2 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูศิลปศึกษา ตามการรับรู้ของครูศิลปศึกษา จำแนกตามด้าน	116
3 การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง จำแนกตามด้าน	127
4 การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูศิลปศึกษากับผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง จำแนกตามด้าน	137

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย